

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 11—12 год. передпол.
Рухомість не з'являється.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в місто 250 ш.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 150 ш., Німеччині 150
ш., Швейцарії 3 ш. фр.,
Чехословаччині 30 ч. ч. фр.,
муніцип. 150 ш., Болгарії 150
ш., Австрії 150 ш., Індії
адреси 1 год.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

**Чи Ви пам'ятаєте, „Народної Торговлі“
продають на свята дріжджа, муку, вина і
прочі споживчі товари.**

Плебісцитові підсумки.

Українські школи на основі урядової статистики.

Остаточно по році після прове-
деного на українських землях шкіль-
ного плебісциту появились урядові
його підсумки. Покищо розпоря-
дженням урядовими цифрами тільки
з кураторії львівської шкільної о-
круги. Цифри, що їх наведемо да-
лі, будуть відноситися отже тільки
до Сх. Галичини. Вони незбито до-
казують, що міністрові Гравському
потрібно було плебісциту тільки
на те, щоб остаточно доконати
українське народне шкільництво.
Якщо ми провели ще раз такий
плебісцит, то по українських на-
родних школах не остало би навіть
сліду.

В Сх. Галичині взяло участь у
спільному плебісциті 1814 україн-
ських громад. Декларації з дома-
ганням української школи підписа-
ло 99.935 батьків за 138.284 дітей
шкільного віку. В результаті пле-
бісциту приносять нам урядові ста-
тистика про плебісцитові підсумки
аж 867 українських шкіл, 2.347
польських (без сімох мазурських
повітів у львівському воєвідстві —
1878), 1.455 утравістичних, отже
теж польських і 29 шкіл з невір-
шеною долею. Що означає тих 29
шкіл з неясною фізіономією неві-
домо, бо не знати чи вони поль-
ські, чи українські, чи які інші, а
можуть вони бути і неіснуючими,
тобто не урахуваними.

Якщо вірити інформаціям вар-
шавського „Роботніка“ і вигодо-
шену на викладі у Львові запев-
ненню п. Голуфки, то на Волині
не остало по плебісциті ні одної
української народної школи. А
було їх там ще в 1923 році 421, а
польських уже тоді було аж 676.

Але й у Сх. Галичині подана у-
рядовою цифрою 867 українських шкіл
по плебісциті фактично не відпові-
дає дійсності та не покривається
з тими інформаціями, які ми одер-
жуємо з краю. Колиж порівняємо
теперішній стан нашого народ-
ного шкільництва з передвоєнним,
то різниця вийде страшна. В 1911/12
шкільному році було в Сх. Гали-
чині 2.612 шкіл, а польських 1.537.
Під Польщею за 7 літ втратили
ми аж 1.745 народних шкіл. За те
Поляки вискали на суто українській
території Сх. Галичини аж 2.796
польських шкіл (7 мазурських по-
вітів не беремо на увагу, а до поль-
ських враховуємо і утравістичні шко-
ли). Колиж взяти на увагу і північ-
но-українські землі (Волинь), то
цифра нашої втрати підійметься до
2.166 шкіл, а польські надояни
збільшаться до цифри 3.217 шкіл.
Наші пірушинські і ірабські досягну-
ли свою мету з блискучим успіхом.
На українські народні школи по-
ставлений хрест.

Та пригляньмося тим цифрам з
іншого боку. Як ці школи розпо-
жені між поодинокими воєвідствами?
У львівському воєвідстві є 397
українських, 883 (без мазурських

повітів) польських, 599 утравістич-
них і 10 неозначених шкіл. У ста-
ніславському є українських шкіл
310, польських 311, утравістичних
388, неозначених 10. У тернопіль-
ському воєвідстві остало україн-
ських шкіл 160, польських є 684,
утравістичних 463, а неозначених
9. Отже найкраще обійшлися поль-
ські шкільні політики з тернопіль-
ським воєвідством.

Однак й на тому не можемо
закінчити огляду плебісцитових під-
сумків. Мусимо зазначити, що укра-
їнські школи обмежуються виключ-
но майже до одно- і дво-класових
шкіл, а всі інші школи спольоні-
зовані. Та придивімося офіційним
цифрам львівської кураторії: з се-
микласових шкіл остало українських
4 (3 в станісл. воєв. і 1 у Львові),
за те польських є аж 221 (Стан. 48,
Льв. 126, Терн. 47), утравістичних
7 (Ст. 4, Льв. 2, Терн. 1); з ше-
стикласових шкіл не остало укра-
їнської ні одної, польських є 50
(Ст. 8, Льв. 30, Терн. 12), утраві-
стичних 10 (Ст. 6, Льв. 4); з пяти-
класових українських є 5 (Ст. 3,
Льв. 2), польських 47 (Ст. 12, Льв.
22, Терн. 13), утравістичних 23
(Ст. 12, Льв. 8, Терн. 8); з чотири-
класових залишилося українських
29 (Ст. 11, Льв. 12, Терн. 6), поль-
ських є 124 (Ст. 21, Льв. 63, Терн.
39), утравістичних 98 (Ст. 36, Льв.
33, Терн. 29); з трикласових оста-
ло українських 37 (Ст. 16, Льв. 17,
Терн. 4), польських 82 (Ст. 3, Льв.
50, Терн. 29), утравістичних 111
(Ст. 32, Льв. 46, Терн. 33); з дво-
класових є українських 224 (Ст. 76,
Льв. 117, Терн. 31), польських 378
(Ст. 40, Льв. 205, Терн. 133), утраві-
стичних 470 (Ст. 93, Льв. 212,
Терн. 165); з однокласових остало
українських 568 (Ст. 201, Льв. 248,
Терн. 119), польських є 977 (Ст.
179, Льв. 337, Терн. 411), а утраві-
стичних 736 (Ст. 205, Льв. 294,
Терн. 237).

Так представляється мова поплі-
бисцитових підсумків у польському
урядовому освітленні.

Коли Німеччина ввійде до Ліги?

Німецький міністр закорд. справ
Штрессман, користаючи з нагоди
роковин уродин Бісмарка, сказав в
Аннабергу політичну промову, тор-
каючись у першій мірі актуальної
справи вступу Німеччини до Ліги
Націй. Він виступив гостро проти
націоналістів, докоряючи їм, що не
хотять розуміти зміни після про-
граної війни, внаслідок якої Німеч-
чина втратила своє давнє велико-
державне становище. У нинішній до-
бі Німеччина може щойно крок за
кроком здобувати втрачені позиції.
Єдиним шляхом політики є шлях
через Женеву. Однак Німеччина
а може ввійти туди тільки тоді, коли
сама прокладе собі дорогу. Ця пі-
тійська формула означає те, що Ні-
меччина мусить принорозитись до
теперішніх домагань Ліги Націй, се-
бо продовжувати політику ведену
урядом Штрессмана, який не дає
себе збити з вибраної дороги ні-
якими невдачами Німеччини на між-
народній арені.

Італійські реформи.

Реформа сенату і роля синдикатів.

Фашистський уряд призначив
нову директорію своєї партії, з го-
ловним секретарем Августом Тура-
ті. Тураті має 38 літ, був членом
старої директорії і один з найбіль-
ше завзятих провідників фашист-
ського руху. Засідання головної фа-
шистської ради було також при-
свячене реформі сенату. Провідні
лінії цієї реформи такі: число се-
наторів є наділі необхідне і се-
наторів призначає король. Однак
сенатори складатимуться з двох ка-
тегорій: одні досмертні, призначу-
вані безпосередньо королем, а дру-
гі затверджені королем після ви-
бору їх великими національними
союзами та синдикатами. Ці остан-
ні мусять мати 40 літ і виконують
свій мандат на протязі 9 років. Ро-
бітничий синдикат має привілей при-
значувати певне число сенаторів, не
менше як число вибраних іншими
синдикатами. Після наради велика
фашистська Рада прийняла резо-
люцію про необхідність створити
центральный урядовий орган, який

спираючись на фашистський до-
ктрині та досвід, мів би контролю-
вати та єдинати у соціальній акаї всі
форми діяльності великих синдика-
тів. Таким робом фашистська
державна одержить нові основи сво-
го органічного розвитку.

СРСР. і прибалтійські держави.

Литва і Латвія має стати зварядами
СРСР.

„Берлінер Tageblatt“ приносить
інформації з Москви про те, що там
відбулося засідання колегії Союзно-
го Народного Комісаріату закор-
донних справ, посвячене в цілому
відношенню СРСР до Польщі, Ру-
мунії та прибалтійських держав.
Політичний представник СРСР в
Ризі Чорних висловився за політи-
кою „divide et impera“ в відношен-
ні до т. зв. лімітрофії. Всі зусилля
радянської дипломатії повинні, на
його думку, бути спрямовані до
того, щоб не допустити до збли-
ження Польщі з прибалтійськими
державами.

Чорних висловив жаль з призо-
ду того, що Москві не вдалося ви-
користати в своїх політичних цілях
польсько-литовського конфлікту в
справі Віленщини. Конкретні про-
позиції Чорних зводилися до та-
ких точок: Литву і Латвію треба
ізолювати від усіх міжнародних і по-
будневих сусідів; радянський уряд
повинен заключити політичні й еко-
номічні договори з обома тими
державами; натомість з Естонією
та Фінляндією треба заключити ви-
ключно економічні договори. Ко-
легія Наркомісаріату Закордонних
Справ мала в цілому апробувати
всі точки Чорних.

Демарш Німеччини.

„Форвертс“ повідомляє, що най-
ближше засідання німецького кабін-
ету буде у вівторок. Рада міністрів
займатиметься вислідами дипломатич-
ної акції в справі реконструкції Ра-
ди Союзу Народів. Цього тижня
представники Німеччини в Лондо-
ні і Брукселі зробять таке саме
демарш, як німецький амбасадор у
Парижі.

Криваві демонстрації в Любліні.

Дня 6. квітня в Любліні були
збори безробітних. Присутні ухва-
лили резолюції, з домаганням під-
мог, праці і т. д. Потім около 400
безробітних пішли до магістрату
демонструючи по дорозі. До них
прилучилося багато людей, так що
товпа зросла до 6000 тисяч людей.
Около 300 безробітних вдерлось
до магістрату, хоч входу пальнува-
ли. Визвали поліцію. Вона розігна-
ла товпу. Пять поліція було ране-
них каміннями, багато демонстрантів
ранених. Військо розставило по-
стерунки.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на-
родна фортеця, це ланний захист
доді ляхоліття!

випертурів. Обидва ядери творили надзвичайно величезний, як і всі фотографічні літери. Найважливішим для широкого читача буде рад прелюдії. Ядерно-історичний Дюбос, хоча загальною подією, не є, але в повільній формі часності, по-суттєво, гармонійний чи навіть часто науковий ефект, який містить цінно — коломатеріал, який у слухача в технічний спосіб настійно подорожує загальному. На згаданий погляд, на підставі класичного зображення, вибори рішучі більш часто технічного чи біологічного характеру (історично-фантастичного Шенберга (та, Шенберга) в оповіданні Листа. Концепція цієї поведінки практично виводить з української журналістики публіки тимчасово, що „популярний“ він, він належить до цієї роботи, уможовлюючи навіть знамениті спроби стати в добу історії в повільно-гладкою української мови. В першій частині поведінки з того скористали інші читачі, які поведінки. Концепція відбудеться в четвер, в IV, в селі „Народного Дому“ вул. Рутівського. Початок в 8. годині вечора.

Польська „Тво учителя в інших містах“ (T.N.E.W.) відбудеться в дні 2-9 квітня в Р. у Львові своїм селі загальною збори, як проголошено своїм учителям. Це товариство має понад 8.000 членів (які живуть в межах України) і є становою організацією польської середньої в школі учителями. З порядку дня відбудеться реферат про історію української вчителів і завідувачів директорів польської школи у Львові. Крім того, учительство зовсім не триває „году організації“ на одній з обидвох Львів і відвідає різні польські музеї та інші польські пам'ятки у Львові.

Моглими політичних Польні в Східній Галичині оповідають бі різних товариств і комітетів, як доводилося їм згадувати. Польського т-ва одні над горами героїв у Львові. Що акція ведуть польські товариства незалежно від акції державного уряду одні над могилками, що також порядком, зрештою втрутають пам'ятки й могли політичні, в першій частині, так, що знову в пр. 1918—20. Крім тих спеціальних товариств працюють і в тому напрямі в деяких околицях селі в Т. Ш. Л., народної організації жінок, польської червоної конгресу, які виходять з польської, міграції і т. п. Найближче мого польських жінок знаходиться у Львові (біля тачки на З. з. „жінки об'єднані“), а далі в Бистриці, Городку, Тернополі, Яворові, Копичині, Миколаїші, Перемишлі, Раї, Руській, Соколі, Стрию, Тернополі, Закарпатті, Золочеві, Яворові, Жовтці. Треба ще зазначити, що при з'їзді польських жінок товариства існує окрема секція під проводом жінки заступника Миского Голови д-ра Шейфера, що оповідає цингарем польських жінок, „можливого лавки“, який дуже добре уявляється на жіночій сцені у Львові. Варто згадати раз по раз і згадування Красного комітету охорони українських воєнних мого, що окупував ще в 1921 р.

Святкова хроніка. Львівський владі хотіли також провести весело примітно-пеший Великий і навалялись у різних місцях дістатися до зарекав припасів. На вул. Рапівський ч. 25 вкрали тютюн та чепцю, на Явиській ч. 113 — 45 пляшок горілки, сардинки, чепцю та папіроси, на Явиській рогачі розбили італійський візок: при вул. Подольського 24 вкрали одяк на 500 зол., на Соняшній 46 бочку меду, на Замківській 7 мужеське вбрання, на Листопадській 37 домашню одяг. Цей реєстр записується в дуже неповний. За вулиці фактично зрештою кілька десятків осіб. Білязнь і примігнати арештованих осіб є лише справді святошним злочинцям, а не професійним. Вони крали рабів, які в них „дрібні“. Нічого не відіш: на святі є традиційно більше авантур та зрештою як у народних часі.

З тижневих хронік. Львівський адвокат Гішечинський, що має на совісті розграбовані гроші своїх клієнтів, які довірили йому, має свій діл на детективі. Він узяв собі у власний хаті скарбове в мавчів, закритий кишмишем і був би він ще до довго життя покутувати пустельника, як би не дав себе спокласти цікавості і не заглядав через вікно на вулицю. Поліція стверджує, що він так довався у себе дома, найшли його над ліжком.

Повість самобитності. Підчас польських свят дві жінки замість дашкового волли вийшли в одній: Софія Славянська та Марія Букатник були би змерли несподівано, як би не отрута була їм скарбувала і вони вийшли в н. в близькій скарбувала. Причому життя розгравляння двох жінок невідомо.

Смерть при праці. Пішуть нам з Надвірної: 42-літній Михайло Машок з Лавчан працював при заїзді дерев'яним з Василем Квітницьким в селі Садківка. Колодя дерева придала Машока так сильно, що несподівано від удару тріс череп. Він не відіслався вже прижити, і помер до кількох годин.

Ремонти для Пам'яті. Заходив Марійського Товариства Пам'яті відбудуться в дні 12—18 квітня в Р. в семінарській церкві. Початок в понеділок о год. 8. — Урава. 1934 1—1

Дописи.

Замітання, передаючи Листопа. (Свято Шенберга) Заходив читачам „Проміс“ в Закарпатті відбудеться 28. к. в „Святошній“ в честь Т. Шенберга. Свято, відбудеться не в формі знавчого, традиційного концерту, а радше в формі згадки, який дуже цікаво, викликаючи серед зібраних глядачів зацікавлення та піднесений, поважний настрій.

Програму вечір хор відомістю „Закарпаття“, який зібраний на вулиці Стоїч, Ваканс могозюм в. П. М. короткої, рішучий реферат про „Т. Шенберга, як борця за права свого народу“, викликаючи зацікавлення і велику діяльність поета на давній, історичний розвиток поетів, головним до російської революції 1918 р. і подій 1917—20 пр.

Другий реферат п. П. про „Т. Шенберга як поета“, покращено могозюм, викликаючи велику увагу і удостоївся ширшого прозвання. Говорити поетично, а при тім зрозуміло і рішуче, це річ не легка. П. П. П. владі тою шуткою як неможливо краще. Спосіб викладу в тім, який, що в аудиторії, а оскільки, хоч і згадує, та сама річ, про котру говориться, згадує і раз, та цікаво. Декламація п. Ганька Г. „Як би ми знали північ“, була традиційно окрасою свята. П. Г. декламував так, що зібраний слухач, забуваючи зовсім на те, що декламується, міг, а мали враження, що декламатор оповідає поетично, що він сам переживає. Декламація „Як би ми знали північ“, однієї зрештою в ширій програмі, відбала далеко від традиційних, як поетична „запам'ятовує“ до програми.

Окрема увага належить хором „Листопа“ спільного гуртка під проводом п. Т. Купчинського, який запропонував Частинкою, перелік програми свята разом поетичних прозук, з котрих найбільше враження викликала пісня „Гамала“. Ту саму річ чули ми на концерті Т. Шенберга в Закарпатській „Гамалі“ ще в 1913 році в виконанні Миского хору, одяк п. Курчівський який і тепер так, що слухався, як досім нову річ.

При тім нагоді слід зазначити факт, що п. Купчинський, відчув зі своїм хором між народ. (справе часто по читальних передміс) спокійне високо-культурне місце, бо даючи йому по мистецтву виконувати місто, ширше до неї любові і поваги між ними, що і до нас не мали нагоди пізнати в правдивій красі.

На закінчення приходиться нам згадати про те, чого досі на Закарпатті не бачили ніколи, а саме — про дуже маленьку участь міської громади в святі. Святий свята пустими. Мок згадали ми не вкази було навіть тих, котрим в першій мірі слід було прийти на свято. За мало говорити і кричати при кожній нагоді про свій патріотизм, треба передовсім спокійно те, що сьогодні святий обов'язком сидючого члена нації, а саме згадувати її честь і славу там, де нам ще влізло не зробити. Марія М.

Зі спорту.

(Біг на впродовж.)

З першими оглядами весни починається в усіх спортивних клубах неспання праця, рухливості життя. Кожний спортсмен радіє веселю. Воля його уявляє від гниль, холодних рутанових саль і виганяє на поле, на чисте повітря. Всі спортивні клуби витяють день відпочинку природи різними імпровізаціями.

Спортивне т-во „Україна“ прийняла весну днів 4. IV. ч. р., організуючи біг на впродовж на відстані 25 км. Соняшній весняний день стигнув до змагати 24 учасників з усіх львівських українських спорт. товариств.

Траса бігу: довжина т-ва „Україна“, вул. Сулицького, вниз Пятадеву, перетинаючи вул. Пелічівку на поле до стрийського цивільної доріжкою стрийського парку вниз на поле через Пятадеву на подвір'я домішки. Годині 10:30 розпочалися змагання. Біг провадив з початку Кордуба, висуваючись зпоки учасників на 20—25 метрів, дає вже в повільній віддає першостю Жарському (І.), котрий божити спокійно, без намірного напруження. Решту учасників провадив криво лінійно Клишко, а за ним Білик та Кобзар. Тепер Жарському загрожують Клишко, абижачи до нього поводи, систематично. По кількох метрів метрів боротьби першостю одержує Клишко. Ситуація змінюється швидко на 200 метрів перед метою. Жарський вирішує страчено. Починається боротьба між ним, Клишкою і Кордубою. Фортуна змінюється для них різко. Жарський своєю довголітньою працею здобуває першостю і перший добігає до мети в часі 7:31 (25 км.). Другий Клишко до мети за першим, третій Кордуба 6 метр. за другим, четвертий Кобзар, який несподівано вилік. Решта учасників прибула також у добрій формі. Спортивне т-во „Україна“ завершило перше місце.

Вислід щодо часу загальному дуже добрий, беручи це під увагу терен болячий та горючий. Слід зазначити, що

з молодих учасників найкраще держався Кобзар, котрий при великій і старанній праці здобув і спортивній ситі показав значення.

Організація бігу добра. Треба висловити щирою вдячністю виконавцям „Україна“ за безсмертну і важку працю для ідеї українського спорту. Передовсім головні товариши: Сеславин, котрий узяв великий час присвячуючи для добра т-ва.

На майбутнє надіємося організується об'єднанням. Може хор тобто, який старше громадянство не буде відбудує дивитися на нашу спортову молоді і візьме діяльну участь в усіх українських спортивних мистецтвах.

М. М. /ль-мч.

Посмертна згадка.

Мисиф Тисовицький, селор українського купця в Станіславові, директор тамонічної філії „Народної Торговлі“, член різних українських товариств, помер 28. березня ч. р. в 65. році життя. Було 40 років упродовж філії „Народної Торговлі“, з того 25 років у Станіславові. Шлях своє життя посвятив організації українського купця, виконанням ширшої філії. Був кілька разів відзначений за заслуги в ділянці купця, який час був також членом управи міста Станіславова. Осиротів жінку і дві доньки. Похорон відбудеться при численній участі станіславівського громадянства. В. Н. П.

Ефрозина Гоцька, вдова по Івані, конголітнім судимим українцем в Переміші, померла 29. березня ч. р. в 74. році життя в Бушівичках, у своїй доньці Ользі, учительки. Крім неї лишилась Покійниця двоє синів, парохів в Лавріві і Переміші. Третій син Омелько розстріляний більшовиками. Рідня зам сів вітати на доповідь складає 30 зол. на „Рідну Школу“. 1935 1—1

ОПОВІСТКИ.

Український Нахдніполісний Театр

під дирекцією Н. Бойко.

Св. І. Св. Утіха. 7. IV. „Вези жінку“

8. IV. „Біл“.

9. IV. „Ревізор“ з Петербурга“.

10. IV. „Дибук“.

11. IV. „Мазепа“.

Театр відбудеться в турне на Горішній Шлях. Конгресу сказав сердечну подяку громадянству, за щире і тепле відношення та підтримку.

7—?

Курор Модриця в ручних робіт устроює „Союз Українок“ у Львові. Курс починатиметься 15. IV. ч. р. і буде тривати до 30. IV. ч. р. в пошудневих годинах. Оплата тільки. Зголошуватися до „Союзу Українок“ при вул. Рутівського 22, 1. пов. між 10—12 передпок., де улається бланк інформації. — Головна Виділ „Союзу Українок“. 1931 1—3

Дрібні оголошення.

ШКЛЯРСЬКА РОБІТНИЦЯ В. Стельмах. Львів, вул. Ліндого 3, виконує всілякі шклярські роботи по низьких цінах. 1931 1—3

ЗБРАКУ Знакомства цю дорогого го-шукую товариша життя, ученика з університетським освітленням, літ 39, симпатичний, з більшим досвідом. Любить діти, тому першостю віддає відпочивати з дітьми. Річ трактується на серіо. На якім не відповідал. Письменні оголошення до Адміністрації „Діла“ для „Прага“. 1928 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Видавництво „Червона Калина“

приступає до друку

„Історичного Календаря-Альманаха“ на рік 1927.

Редакція видавництва просить Шановних Авторів надіслати свої праці найдашче до 1. травня 1926. Гонорарі виплачуються негайно по одержанню манускриптів та прийняті їх до друку.

За редакцією видавництва:

1476 3—4

Л. Лепний.

На сплату! Львівська фабрика сіток до ліжок. Присилайте передплату! Львів, вул. Ліндого ч. 7. достаточне по конкурентних цінах з гарантією за шугу 20 ал.

Позір Самбірщина!

Загальні Збори філії т-ва „Проміс“ в Самбірській відбудуться дні 12. IV. в селі кінці томо о год. 12. в пов. Проміс, цю дорогого усіх українських громадян, які інтересуються освіто-організаційною роботою в повіті, а в особистості самісінькі італіянці, щоб наміри як належним чином узяли участь в них Зборів. — Філія т-ва „Проміс“ в Самбірській. 1932 1—1

Найбільше витратив, світаючий

своєю гімнастикою

„MICHÉLIN“

що їх фабрика ціна знизилась тепер 3 пр.

1423 ал. поручає

ВІТОВД ТРАНДА

Авто-Гарж і механічні наряди

Львів, вул. Подільського ч. 2.

ВАННИ

треба літ цинкові зох. 20.

денне гірші по вод. 40.

1462 поручає фірма ванен 7—10

Адальберта Заяця

Львів, Осолінських 14. Тел. 48—22.

Рік освячення 1887.

НАЙЛІПШІ ГОДИНИКИ — — —

НАЙГАРНІЩІ БІНУТЕРІЮ

купуйте тільки у

1419 Львів, Марійська площа 3. 11—19

Надзвичайні Загальні Збори

(Згід делегатів) у Львові

„Союзу Українок“ у Львові

відбудуться дні 18. квітня ч. р. о год.

10. передполуднем в сальх „Бесіді“ при

вул. Рутівського ч. 22. 1. пов. з тижня

порядком:

1) Відкриття Зборів і вибір Президії.

2) Відчитання протоколу останніх Загальних Зборів.

3) Організаційний реферат п. О. Шапаревича.

4) Звіт філії і сфедерованих товариств.

5) Освітній реферат: п. М. Струтинського.

6) „Шляхи жіночого руху“ реф. п. В. Замидської.

7) Весели і запіть.

Головна Виділ „Союзу Українок“ у Львові

Голова: Секретарка:

М. Довгоша. 1930 М. Мрицька.

Звичайні Загальні Збори

Кооперативи „Любов“ в Личках зв'язаних

відбудуться в неділю для 18. квітня 1926

на приходстві о год. 3. позад з отрим

порядком Марда

1) Відкриття Загальних Зборів.

2) Відчитання протоколу з попередніх Зборів.

3) Справоздання Управи.

4) Касове справоздання.

5) Справоздання Контрольної Комісії.

6) Вибір члена Управи.

7) Вибір уступившого члена Надвірної Ради.

8) Вибір двох заступників Угоди.

9) Внеси Надвірної Ради і Управи.

10) Внеси і запити членів.

11) Закінчення Зборів.

Лички зв'язані, 3. квітня 1926.

Предсідник Надвірної Ради:

1929 1—1

О. А. Прухидько.

Подяка.

Всім В. П. Урядникам копальні нафти в

Биткові, що веден гарним частком лю-

боген товариша, адвкату б. п. мучом

моюму Володимирові Секунді земчачий

пам'ятки на кладбищі в Биткові, ска-

даю з глибокої душі ширю подяку перед-

усім: В. п. І. Яремичеві як ініціатором,

душі цю діла (В. директором В. Ло-

дінським за матеріально і морально

мого у також: В. п. Маріоні Гринько-

М. Александровичеві, К. Петрові, М.

Броковському, В. Педеріферові, Н. Гам-

маді, А. Гаврилові, Всеч. о. Кароліні і

громаді Битків за безітересовану від-

повідання площі ширю „Спасибі“.

Битків, в Березні 1926 р.

1933

Жінка в родиню.

Ширіть наш часопис!

Найкращий фантомний сак, свій улюблений лікар в помаранчевій, килимковій, жовтій, мідяній і т. п. смаках з одної пачки природного овочового екстракту

ЕКСПРЕСС-АГРУМЕНА

Жадайте скріп! Генер. Репр. в Польщі: 1247 ТИТАНИ, Львів Різняцька 6. 23-75

закриття. Для поодиноких соймиків (нпр. в Луцьку), що пнулися би бути дійсним виразником волі місцевого населення, лік простий: розказ обшарникам — ані гроша податків не вплачувати до того „рай-дамського“ соймику, а обшарники (Поляки і Росіяне) раді хоч би й жадних податків ніколи не платити, — то відразу шипіня: „зла господарка в луцькій соймику, найгірша на Волині, каса пустої світи, бо Українці господарюють“, рецепта на поготові — Виділ виборний розігнати і членів до Виділу призначити...

Українізації церкви? То річ цілком безпечна, бо і хто ж би її провадив? Чи не москвофільствующе духовенство на чолі з митрополитом, уроженцем Володимирської (біля Москви) губ.? Або може новоуніяти (римо-католицизм скідного обряду)? По Волині шириться серед повстанців агітація: переходять на нову унію, то ніхто довіку не змусить вас правити Службу Божу в мужицькій мові, а земля і пенсія татаротовані, бо обскуство не дасть в обиду своїх, а під православною митрополією загинець. То в цього боку для „polskiego nacpu posładania“ безпечно на Волині...

Щож зостається? А от „Просвіти“ муляють очі, обік них і в звязку з ними — українська кооперація, що почала рости в часи останні (по руйнації попередньої під польським пануванням). Замкнути „Просвіти“ і — справа покінчена... „Не било, нет і бить не может“, як казав колись царський міністр відносно українства, або: Polska tutaj jest, bo była, będzie, bo jest, як урочище тепер промовляють різні міністри (нпр. в Луцьку) з бувших „окономів“.

І от починається акція проти „Просвіт“. Оскільки, правда, ще минулого року ударив по весні в „лавин“, що „Просвіти“ — то гнізда комунізму, і почалися весняні арешти. Цей весни почалося з арештів, а з тим зазвонили відразу і в Варшаві і в Луцьку, що „Просвіти“ — то „jacejszej komunizycznej“. „Kurjer Warszawski“ з 19. березня цр. умістив допис Юл. Подоського (редактора „Zycia Wołynia“), прочитавши який, дійсно запитався автора його ж словами (в дописі): „He... najmilszy, a jak tam z główką? Może koteczka gorączki dostał?“ „Просвіти“ — то штаби „банд диверсійних большевицьких“, там укладаються списки тих Поляків, яких мають „wyciąć w pień“ і „po senie bardzo przużarniej, gdyż tylko po to żyć od ozoły“ — ото квинтесенція горячкової брідни згаданого допису. А за тиждень „хорий“ не тільки не видужав, а стан його видимо погіршав, бо вже у власному органі „Zycia Wołynia“ з 28. березня цр. у статті „Wołyńscy bolszewicy i wołyńskie „Proświty““ почав кричати: „bolszewizm i „Proświty“ — to mniej więcej jedno i to samo... wodzowie bolszewizmu ruskiego na Wołyniu z „Proświtu“ się wywodzą... tylko dziwić się możemy tolerancji władz polskich, które instytucjom takim, jak „Proświty“ w dalszym ciągu istnieć pozwalają... Нарешті: „Wołyń domaga się: wydania sądowi Paszczuka i Prusitupa. Niezwłoczno zamknięcia jacejszej komunizycznej, jakimi na terenie Wołynia są „Proświty““.

Нас не дивує, що хора людина, до того ж ще й недоросла, почала вахати себе за шлу волині і понесла всяку ісенціцію, алеж ми знаємо, що то акція не одиниці... Як Бог захоче покарати, то найперше людий розум відбірає. Ви прочитайте омовлюючі згаданого ви-

ще зйзду в Ковлі кресових опікунів і теж побачите, мажко кажучи, якусь розумову недугу, бо здорова логіка здається не може дозволити на мислення в такий спосіб: зйзді византе необхідним „organizowanie akcji, któraby umożliwiła przechodzenie ziem polskich z rąk większej własności na Wołyniu do rąk drobnego rolnika polskiego i wzywa rząd do otoczenia wydawną opieką materialną i moralną osadnictwa cywilnego i wojakowego, o d n a c h e — „zjazd celem uniknięcia niesłusznych zarzutów z góry oświadcza, że przeciwstawia się posądzeniu go o politykę eks-terminacyjną w stosunku do ludności ruskiej“ („Zycie Wołynia“ ч. 13). Очевидно, що перша резолюція є на импорт (осадників до Волині), друга на експорт (для за-границі).

Вагажж трудно вимагати логіки в речах... делікатних. Чи є, нпр., логіка в тім, що Варшава царські прийомини уладжує Чічаріну, а Луцьк в той же час в особі вищого представника тієї ж центральної влади радить „Просвіти“ виключити зі членів колишніх основників її — Пашука і Приступу як комуністів, бо то є ганьба для „Просвіт“. Ог і розбери, хто розуміший і в поняттях чести більш чутливий — Варшава чи Луцьк?

Але для нас, Волиняків, акція су-сідів всеж таки виходить „логичною“: в повітрі запахло виборами, посольськими мандатами; не можна допустити до повторення виборів з 1922 року. Тому Українців треба стероризувати, очистити виборче поле від них; декого по тюрмах засадити, а решту в підпілля загнати, а для того треба закрити „Просвіти“, як культурні організації сідомого українства. Ого вам і увесь просвітанський „комунізм“...

10. квітня 1910 року Століпін закрив київську „Просвіту“, а за нею й інші, мотивуючи тим, що вони „угрожуют общественному спокою і безпеці“. Го була Росія і то був Століпін... а чи надовго однак Століпін закрив „Просвіти“? Польща хоче наслідувати Росію, але це мабуть трохи затяжко буде для неї, особливо маючи у кермі не Століпінних, а тільки... Юліянів Подоських...

Гр-но,

3 церковних справ.

Тайни, що виходять на данне світло.

На днях вислано до римського папи меморіал від оо. духовних, членів і учасників провінціального Собору у Львові 1891 р. В меморіалі стверджується, що рішення того Собору в справі цілібату і вибору єпископів в Римі пофальшовано, і так представлено папі до затвердження. Мав це зробити кард. Ледоховський, Поляк, який тоді був префектом „Пропанганди“, який тоді була підчинена наша церква. З того меморіалу виявляється, що брошура „Висвітлення до історії львівських синодів з рр. 1891 і 1897“, яка в 1924 р. вийшла накладом Івана Кудлака, подає вповні вірне висвітлення фактів. На синоді папський делегат Ческа всіма силами натискав, щоб синод згодився на введення цілібату.

Коли це не вдалося, то Ческа жадав, щоб Собор помістив у своїх рішеннях оцей вирваний текст з св. письма: „Хто без жінки, журиться про те, що Господи, як приподобитися Господеві. А хто оженений, журиться про те, що світове, як приподобитися жінці“. Очевидно, що цей текст кидав би пляму на наше жонате духовенство, і отці Собору не хотіли згодитися на форсовану пропозицію папського делегата. Зіте рішили, що має бути поміщений ось який текст з св. письма: „Хто жениться, добре робить; хто не жениться, лише робить“. Але „ліпше в жанихся, як розвалюватися“.

Пофальшування рішень Синоду пішло в тому напрямку, що такі поміщено текст, за яким обставина Ческа, і поручено настоятелям дух. семінарії на м о а д я т и питомців до цілібату. Без рішення Собору введено в Римі поміж постанови Собору також те, що єпископом може бути тільки celibat, а вдовець ні.

Отці, підписані під меморіалом, просять папу, щоб приказав справити пофальшований текст рішень львівського Собору і щоб заборонив нашим єпископам своєвольні вводити цілібат. Дотепер, кажеться в меморіалі, синодальні отці мовчали, бо думали, що з того пофальшування не буде робити ніякого ужитку. Але тепер... і вийшло — збогом обставина — на пікантний скандал для Риму. В сам час, коли папа дав скритий дозвіл єпископам на введення цілібату, приходить до Риму демаскуючий меморіал наших синодальних отців, що ще остали живі. Виходить тайна на верх... і взаімно полічують себе.

Найважливіша річ у тому меморіалі, це підписи. Є їх 12. А на перших місцях о. Андрій Білецький, препозит львівської капітули, і о. Алек. Бачинський, генеральний вікарій. Обидвом старцям історія нашої церкви запине цей їх відважний виступ у вічну честь і добру славу. Дотепер проти цілібату явно боролось тільки „сире“ духовенство. А тепер ось відозвалися й найвищі наші церковні достояння і певна річ, що тим дадуть вони добрий приклад своїм однодумцям у Перемислі, а може навіть у Станіславоці.

Як Рим проковтне цю пігулку, це його річ. Але нас підбадьорює явище, що давня, також у церковних справах заголювана ругенія підносить голову, відроджується...

Меморіал розіслано ріжним кардиналам у Римі, всім гр. кат. єпископам у світі і ріжним латинським єпископам.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Атентат на Мусоліні.

Дня 7. квітня в Римі виконано революверний атентат. Коли Мусоліні вийшов із засідання міжнародного конгресу хірургів і переходив пл. Капітолію до авта, якась стара особа стрілила до прем'єра з революверу з дуже близької віддалі. Мусоліні легко ранений, не втратив притомності, а видав заряджає, щоб не допустити до ексцесів з причини атентату. Жінку ледви оборонили перед товпою. Називається вона Віолета Альбіна Джібсон, Англіяка. Вона третя дочка пок. бар. Ешборна, лорда-канцлера Ірландії. Родилась 1878 р. в Дакей, біля Дабліна. Брат її лорд Ешборн живе у Франції. Кулі пробивла М. носову кість. В Капітолі хірурги М. об'являли ніс. Зараз зателеграфував до короля, успокоїв його про добрий стан свого здоров'я. На знак радості, що Мусоліні не загинув, у шлімі місті мають прапори. Вже в 16. год. М. був у Палаці Вікторію, де провінціальні секретарі представлялися новому директоріатови фашистської партії. У телеграмах з Риму сказано, що винуватця атентату на зазаваній їй питання відповідала незрозуміло, вимовляла час до часу кілька анг. слів. Ствердили, що міс Джібсон іще 27. II. 1925 р. хотіла відібрати собі життя рева. вистрілом у пансіонаті в Римі. Коли потім на її просьбу прикликати професантського пастора, заявила йому, що постановила поховати самогубство „на хвалу Господеві“. І помістили в шпиталі, де довго була під лікарською обсервацією.

Вістка про атентат розійшлася по місті дуже скоро. Гурток молодих людей улягся під ред. „Іль Мондо“ ворожу маніфестацію і на провін-

ції уляджують маніфестації на знак співчуття для М.

З бальному палати Чігі Мусоліні вийшов до великої товпи народу, що без уперти маніфестували, таж коротку промову. Кажая, щоб ан бодай кілька хвиля чули мій голос, бо хочу нас переконати, що ззук мого голосу зосім не зміниться. Може теж запевнити нас, що удари мого серця на прискоренні ні на волосок“. Онісія пресієр азначив, що гордий є, що належить до покоління, яке ніколи не ликається, перед нічим не доожить і ступає все вперед шляхом, вказаним провіданими. Ніщо і ніхто не може адержати неадержки мого в своєму поході побідного фашизму. Подякував присутнім за докази признання, вивав до спокою і кавав адержати вірцевий порядок.

Нові демонстрації в Любліні.

Товпи безробітних вивисили 7. IV. вулицю перед держав. урядом посередництва праці в Любліні. Потім около 600 люда пішло під магістрат. Поліція розігнала маніфестанти.

Пангаліос президентом Греції

5. квітня були вибори президента грецької республіки. В 12 округах Пангаліос одержав 90 процент відданих голосів.

Бомбардування Пеніна.

Пекін оточений перстенем армій, що воюють зі собою. З кількох літаків кинули на місто бомби, що спричинило пожежі в ріжних місцях міста.

Біржа.

Америк. дол. 870 — 875 канад. дол. 850 — 860, чеські кор. 02350 — 02375, дол. 02350 — 02375, франки фр. 02350 — 02375, фр. швейц. 155 — 165, англ. фунти 3750 — 3800.

Золото, 20 кор. 3200 — 3250, 20 франк. 2950 — 3000, 20 марк. 3850 — 3900, 10 руб. 4050 — 4100.

Срібло. Австр. кор. 05500 — 05600, Зол. кор. 350 — 360, фальверн 175 — 180, рубл. 275 — 285, рубель дрібний сріблом 138 — 148.

Швейцар. краєва з 1925 р. 3600 — 3800 жити галицьке з 1925 р. 2450 — 2550 жити галицький бров. — до —, одес. гал. 2250 — 2300.

НОВИНКИ.

— **Погодається**, що Значайні Загальні Збори акціонерів Земельного Банку Г.І. поточного відбудуться дня 27. квітня 1926, в селі Товариства „Дністер“, Львів, вул. Руська 20 (партер) о 4-й годині з полудня. До участі в зборах є уповноважені власники акцій I—IV, емісії, котрі здобули свої акції найпізніше 14 дня перед зборами в Банку у Львові або його Агенції в Станіславоці або в Українській Школі в Перемислі. Вл. акціонери, котрі не відібрали ще своїх акцій, о скільки задумують взяти участь в зборах, зобов'язані про те повідомити Дирекцію Банку, заповнюючи свою адресу, щоб їм надано в час дефініції. Субсрибентам акцій нової емісії буде прислужувати право участі доперва в слідуєть зборах. 1515

— **Надзвичайний Загальний Зйзід УПГ.** відбувся дня 5. квітня 1926 р. по участі 124 делегатів Кружків УПГ і С. гостей. На місці п. Бр. Яноса, який зрозумів, вибрав головою проф. Омека на Герленського. Далі виворено контрольний комісію, в якій склад увійшли пп. Калуста, І. Казимирів, Бандарський, Мороз і Добрянський та заступники: Филипович і Панчашин. Змінені статут УПГ і прийнято до відома звіг реалізаційної комісії. — Точний звіт з нарад помістимо в одному з найближчих чисел нашого часопису.

— **Анкета в справі допомоги безробітним** відбулася в днях 27. III. і 1. IV. з ініціативи Організації Українців міста Львова. Після наради виворено ініціативний комітет, якому доручено притягати до праці всі українські економічні, торговельні, ставові й гуманітарні інституції і порозуміти з ними має комітет завдання допомогти безробітним Українцям через підшукування знань та організацію матеріальної допомоги. Кругом ділянки комітету є Львів і його найближчі околиці.

— **Концерт А. Рудницького.** В програмі концерту нашого письменця А. Рудницького ввійшли: Транскрипції органної токата С. Баха (презид.), інтермедіє (фуги), опрацьовані Ф. Вуїнонським, відгана симфонічна епопея Шумана, які особливо в останніх часах стали улюбленими томи для майже всіх естетичних розпорядків.

сумнів щодо приналежності державної (кого і чого? — Ред.). Коли однак назва „українське село“ має означити народність мешканців то назва це позначає (!) в суперечності в законодавством польським, — яке не знає ні народності ні мови української, ні організації громад після народності“.

Щі глибоко подумані мотиви сторожі законності на нашій землі є головною основою заборони. Але воєвідський „правник“ не подобається і те, що товариство поставило собі метою інформувати селян про всі прояви державного й громадського життя, бо це „політика“. А „політика“, то вже — очевидно — злочинність.

Розуміється, що інформувати про прояви державного й громадського життя не має нічого спільного з політикою, хіба в дуже широкому, універсальному розумінні. А в такому розумінні все є політикою: економія і фінанси, школа і церква, гуманітарність і харитативність і т. н. Очевидно, не це мають на думці оборонці основ польської законності, які в розуміння політики вкладають агітацію, демагогію і т. н.

Немає ні української мови, ні українського села, ні української культури, ні — очевидно — української нації, а є тільки що?

Немає, бо так каже Грабський і Прушинський! Слово Польське! І ще декілька божевільних маніяків і шовіністичних психопатів, які своїм божевільям — на жалі — нахмурили „законодавство польське“. А прешнь Польща в римському трактаті, отже в міжнароднім акті признала існування українського народу й української мови. Шкода, що того акту не знають воєвідські бюрокра-

ти в Тернополі й у Львові. А прешнь в польському соїмі, в самій кузні законодавства, існує Український Клуб. А прешнь у Львові та сама влада затвердила існування Українського Педагогічного Товариства, Українського Спортового Союзу, а прешнь кожне українське товариство (культурне, освітнє, казино, спортивне, гуманітарне і т. н.) в своїй статуті, затвердженій цими самими органами влади, має чорне на білім, що урядовою мовою товариства є мова українська. І це все не збуджує ніяких сумнівів щодо державної приналежності, тільки „Соки“ в Радехові і „Товариство допомоги селу“ у Львові. А може аж тепер повстали ті сумніви у воєвідських бюрократах?

„Законодавство польське“ мовляв того не знає. Алеж ні польське, ні німецьке інше законодавство в світі не творить законодавчою дорогою ні мов, ні націй. Як можна доходити до таких абсурдів?

Австрійське законодавство не знало тільки мови і нації жидівської, нації росіяної, мови будь-що-будь неозначеної, але кожна об'єктивна людина признавала, що тим способом робиться Жадам велику кривду. І Польщі признала жидівську націю й жидівську мову, а за те починає не признавати української мови. Справді, діються речі, про які й філософії не силоса. Правда, „законодавство польське“, особливо спрелароване п. Ст. Грабським, признало замість

терміну „український“ термін „ruski“ і щоб не ідентифікувати тієї „русности“ з російською додало — очевидно, для Польщі — пояснюючий штучний термін „ukraiński“. Атеж і польські учні долазали до того пояснення, що в Польщі термін „ruski“ є ідентичний з терміном „український“. Бо на термін „ruski“ в перекладі з польського „ruski“ треба передавати словом „український“. Є це те саме, що шп. уживання Чехії назви „Rakousko“ на означення Австрії, або Польки назви „Wlochy“ на означення Італії, чи Туркмен назви „Persistanu“ на означення Польщі.

Отже „законодавство польське“, колиб воно навіть порвала нормувати термінологію, як безумовно не входить в його область, тут ні при чім!

Українські товариства забороняються засилювати — мовляв — тому, що не існує „українська мова“, „українське село“, взагалі не існує українська національність і все те, що вона має право назвати своїм національним іменем.

Ось два факти.

Тернопільське воєвідство via старосту в Радехові рішенням з 16. березня ц. р. відкинуло без затвердження статут пошаринично-громадського тов. „Соки“ в Радехові тому, що „oznaczenie dla wymienionego stowarzyszenia w § 6 statutu języka ukraińskiego jako języka urzędowego tow. rzyszywa, nie będącego zarazem ustawowym językiem tej władzy pierwszej instancji, której podlega stowarzyszenie dla jej stosunków ze stronami (językiem służby zewnętrznej) przedstawia się po myśli § 6 ustawy o stowarzyszeniach jako urządzenie przeciwne prawu i ustawie“. Львівське воєвідство via Дирекція поліції у Львові відкинуло 20. березня ц. р. статут „Товариства допомоги селу“, бо — мовляв — „проектowane stowarzyszenie — cięgućmo dosłownie — z oglądu na stworzenie i uładzenia przedstawiać się як суперечне з законом“.

Щож в такому товаристві, яке має нести допомогу нуждуючому селу, може бути „суперечне з законом“? Особливо постановлене (!) § 1 — читаємо в забороні, — що стоварищене має на чини матеріальну і правну поміч українського села є недопустиме. Назва „українське село“ може взбудити (!)

Лист з села.

(Продовження.)

Дідичі-Польки значно спустили з тову. Розуміється, вони все ще підкреслюють з тактичних і шкурних оглядів свою роллю „фортеці польської культури“ на сході, але вже без того запалу і внутрішнього переконання, що колись. Вони починають, хоч що правда дуже поволі, розуміти, що їх доля звязана з цією країною, а з цією землею, а в дальшій консеквенції може і з цим народом. Будь-що-будь вони автономні, „локальні патріоти“. Цей „локальний патріотизм“ значно зріс внаслідок вітосівської „земельної реформи“. Страх перед польськими державними облігаціями, страх перед цими дорогими тапетами, наказує їм йти на можливі компроміси з місцевим селянством в парцеляційній ділянці. Саджа лише, що польські дідичі так пізно розуміють, і то в часі, коли українські селяне, обдурені й знуражені не в силі реально підтримати того компромісу. А всетаки нашим керуючим чинникам слід застановитися над цим новим явищем...

Треба бути справедливим і треба признати, що — хоч дівр під теперішню пору визискує робочу силу українського сільського пролетаріату в нечужий спосіб, то всетаки той визиск є більший в жидівських економіях, як польських. Полька-дідич має час до часу своєрідний емоційний рефлекс, такий як жидівський чи поєсєр німецький.

го сентименту не має, хоч, що правда, жидівський визиск носить більше характер „демократичності“ і безпосередності.

В жидівських економіях появилися нові конкуренти нашого сільського робітника, — халюци. Майже кожна жидівська економія є сьогодні школою для жидівської молоді, що має намір виїхати в Палестину і там видатися хліборобству. Очевидно, вчителями тих халюців є наші селяне. Розуміється, кількість практикуючих в хліборобстві халюців не є така велика, щоби вона відбирала масово працю українським сільським робітникам, однак всетаки є досить помітна. Пересічно в кожній жидівській економії є 12—15 халюців, отже тимсамим 12—15 робітників траплять заробіток.

Як вже згадали, польські економії, які теж щонайменше в половині є в жидівських руках, впливають на населення відомо в політичних і господарських справах. Нпр. в тав. шкільним плєбісциті дуже шкідливу роллю відіграли двори, а радше дрібні польські земельні посідачі (що винили з адвокатів, лікарів і бюрократичної інтелігенції) та офіційністи. Ефективно, хоч може менше під терористично-пропагандистичним оглядом, подібну роллю відіграли й жидівські економії.

Не буду вдаватися в господарку дворів, хоч загально відомо, що жидівські двори ведуть більше грабове господарство, а польські в великих розмірах займаються вступом на шлях раціоналізації господар-

ки. Та це для нас зовсім неважно.

Ще на одно хотів би я привертити увагу: в наших фазово-господарських колах, особливо тих, що більше займаються теорією, як практикою, зачиняють говоритися про konieczność піднесення хліборобської культури, як однієї з засобів і антидотів на малоземельність. Без сумніву, в кожній думці, в кожному проекті є своя доза правди. Однак саме піднесення хліборобської культури без одночасної плановки і подолування управи земельних продуктів та без організації їх збуту, а головне без поширення вартатів праці на ніщо не здалося. Першою умовою економічного вдарилення нашого селянства є дати йому землю, створити вартат праці, а вже на другому місці стоїть значення до уділення того вартату. Я знаю села, де хліборобська культура стоїть дуже високо. Селяне навіть не орють своїх ліліпугних земельних ділянок, тільки їх перекопують, справляють дуже старанно, очислюють з кожного камінчика, всіма силами й засобами здобувають погній, а однак неужа й пазаєризація там зростає з року на рік, бо селянин не посідає мінімуму землі. Гі грядки є замалі, щоб дати трику основу існування селянській сім'ї.

На ш темі розмовляю і зі селянами не раз і не два. Між іншим питаю і селян, чи вони оажують земельної реформи за викупом, чи оза викупу і сам перекопувати, що краще оза викупу, бо тільки тоді буде можливість підняти селянське господарство. При тому

„беспартійний“ інституті свою підтримку („Zycie Wolynia“ Nr. 13). На такі давні часи... „союз рускох народох“... архієрей і губернатор царського уряду...

Іде ліквідація революційних адвобутків українського народу. Українське народне шкільництво ажизнішено, Волинь дістала польську школу, гіршу за церковно-парафіальну часів Антонія і Валерія. Три приватних українських гімназій в складі тільки від 4-ої класи (малодітні заборонені!) — на чері до

має я на увазі й ту обставину, що всі наші партії прийняли в основу своїх програм в земельній справі принцип беззакупності. Мушу сказати предметно, що як домогся справу земельного переформування в рамках агітаційно-пропагандистичних, селяне дуже радо слухають і залюбки приймають засади беззакупності. Але скоро справа переходить на шлях конкретизації, то майже всі, як змоліші, так і бідиші, очевидно з нечисленними винятками — ансують принцип викупності. Селяне бажають земельного переформування, переходу великоземельної землі в селянські руки за невеличким викупом, розподілом на достережчині ціві сплати. При тому селяне ансують — як єдиний аргумент — установлення мінімуму і мінімуму селянського посідачки. Коли ж я, розвиваючи цю думку, питаю, як по іхньому повинно представлятися те мінімум і мінімум, то одержую відповіді: мінімум не повинно перевищувати 25-ти моргів, а мінімум не може бути нижче 6-ти моргів. При тому слід встановити неподільність і неперушність того мінімуму-а.

— А щоб робити з тим надміром населення, що не зможе поміститися на землі? — питаю я.

— Для того надміру повинен стовити отвором шлях виїзду, годіжно на вільні простори великої України, і до місця! — відповідали селяне.

(Продовження буде.)